

RDINOVÉ VÍRY

DRUHÝ DÍL

DAVE A NETA
JACKSONOVI

DIETRICH BONHOEFFER

ODVAHA POSTAVIT SE HITLEROVI

Dietrich a jeho sestra Sabine byli dvojčata. Narodili se roku 1906 ve známé a vzdělané rodině v německém městě Breslau. Celá desetičlenná rodina se roku 1912 přestěhovala do Berlína, kde se otec, Karl Bonhoeffer, stal uznávaným psychiatrem a neurologem. O několik let později Dietrichův nejstarší bratr Walter padl v první světové válce jako voják německé armády.

Ve čtrnácti letech Dietrich prohlásil, že chce být teologem. Rodinu, která sice byla luterského vyznání, avšak jen zřídka chodila do kostela, to překvapilo. Dietrich však své rozhodnutí myslel vážně. Vystudoval teologii na Berlínské univerzitě a později na Sjednoceném teologickém semináři v New Yorku.

Jako začínající pastor se věnoval chudým a nezaměstnaným ve španělské Barceloně, zapojil se do černošského baptistického sboru v newyorském Harlemu a připravoval ke confirmaci třídu dětí z chudinské čtvrti v Berlíně. Tato praxe pomohla Bonhoefferovi vidět evangelium „zdola“, tedy z pohledu trpících lidí.

Mezitím v Německu nastupoval k moci Hitler. Německo poprvé po první světové válce znovu získalo svou národní identitu a moc. To mělo za následek, že německý lid – a dokonce i mnoho křesťanů – bez námitky přijali nacismus. Dietrich Bonhoeffer však jasně rozpoznal rostoucí nebezpečí a pomohl založit „Vyznávající církev“. Ta hlásala, že Ježíš je jediným Pánem a že oddanost Hitlerovi se rovná modlářství. Spolu s dalšími šesti tisíci pastory odmítl přijmout „Árijskou doložku“, která byla namířena proti osobám židovského původu.

Brzy se Bonhoeffer zapojil do odbojového hnutí, jehož cílem bylo svrhnout Hitlera. Pro jeho činnost ho nakonec roku 1943 zatklo gestapo. Jen několik týdnů předtím, než Hitler spáchal sebevraždu a Německo se vzdalo spojencům, byl 9. dubna 1945 spolu s dalšími odpůrci režimu oběšen. Avšak jeho díla, jako Cena učenictví, Společný život a Dopisy a listy z vězení, oslovují křesťany i dnes.

VĚRNOST NĚMEC V HARLEMU

Ještě nikdy jsem v černošském sboru nebyl,“ přiznal Dietrich Bonhoeffer Franku Fishero-
vi, když se společně ubírali po přeplněných a hlučných ulicích Harlemu do sboru Habešské baptistické církve. Psal se rok 1931 a Dietrich s Frankem právě studovali na Sjednoceném teologickém semináři v New Yorku. Frank, věrný černošský křesťan z Alabamy, ve sboru vykonával v rámci svého studia praxi a Dietrich ho požádal, zda by mohl sloužit s ním.

Frank váhavě pokrčil rameny. Nebyl si jistý, jak dlouho to tento světlovlasý, růžolící student teologie, který mluví anglicky se silným německým přízvukem, vydrží, až pozná skutečný Harlem. K jeho překvapení tam však Dietrich začal chodit každý týden. Ochotně učil v nedělní škole a navštěvoval harlemské rodiny. Naslouchal a snažil se vidět americký život očima svých nových přátel.

Přátelství mezi černým Američanem a bílým Němcem se postupně upevňovalo. Frank Dietrichovi vyprávěl, co zažil, když vyrůstal v nerovnoprávných podmínkách, kdy lidé různých ras museli žít odděleně. Dietrich si silně uvědomoval špatnou úroveň výuky a bydlení

i nedostatek dobrých pracovních míst pro černochoy. Neměl by snad mít každý člověk v demokratické Americe stejnou příležitost chodit do dobré školy a mít slušné zaměstnání?

„Proč církev s těmito problémy něco neudělá?“ ptal se. Frank však jen krčil rameny.

Jednoho dne šli Dietrich, Frank a několik dalších studentů ze semináře na jídlo do restaurace. Číšník si zapsal objednávku mladých bělochů, avšak Frankovi nevěnoval žádnou pozornost. Když si Dietrich uvědomil, co se stalo, znechuceně se zvedl. „Nemůžete-li zde obsloužit Franka, nebude u vás jíst nikdo z nás.“ A následován ostatními z restaurace odešel.

Po roce stráveném na Sjednoceném teologickém semináři nastal čas, aby se Dietrich vrátil do rodného Německa. Frank potřásl svému příteli rukou a řekl: „Pověz v Německu o našem utrpení. Řekni lidem, jak se tu s námi zachází, a ukaž jim, jací jsme.“

Po svém návratu do Německa Dietrich pamatoval na svůj slib daný Frankovi. Ve sboru Habešské baptistické církve si nahrál některé písně včetně několika černošských spirituálů. Hudbu potom pustil svým studentům a vyprávěl jim o bezpráví páchaném na černoších, jehož byl v Americe svědkem, a to i ze strany těch, kteří uctívají téhož Ježíše. „Rasismus,“ předpověděl, „se v budoucnu stane jedním z největších problémů bělošské církve.“

Sotva si tehdy mohl Dietrich Bonhoeffer uvědomit, jak pravdivá jeho slova jsou – nejen pokud jde o vztahy mezi černochoy a bělochoy v Americe, ale i mezi „áriji“ a Židy v Německu. Do jeho srdce však už byla zaseta semena spravedlnosti. A proto když se Hitler rozhodl vyhladit všechny Židy, Dietrich se odmítl postavit proti nim.

Oddanost znamená zastat se ostatních křesťanů a všech dalších, kteří trpí bezpráví.

Z Božího slova:

V každičkém čase miluje přítel, zrodil se bratrem pro doby soužení. (Příslaví 17,17)

K zamyšlení:

1. Proč myslíš, že Dietrich Bonhoeffer, věřící běloch z Německa, považoval za důležité poznat americké křesťany černé pleti?
2. Jak prokázal Bonhoeffer svoji oddanost Frankovi?
3. Proč je někdy těžké být oddaný někomu, koho druzí lidé přehlížejí nebo nemají v oblibě?